

Paminklo Antanui Smetonai sukūrimo ir jo prieigų prie pastato Gedimino pr. 13, Vilniuje, įrengimo meninės-architektūrinės idėjos konkursui

Aiškinamasis raštas

1. Paminklinio objekto pagrindinė idėja

Lietuvos Respublikos Prezidentas Antanas Smetona – modernios Lietuvos **vizijos** kūrėjas ir įgyvendintojas. Pagerbiant Prezidento A. Smetonos istorinę figūrą bei atsižvelgiant į Lietuvos vadovų atminimo įamžinimo tradiciją kuriama realistinė bronzinė viso ūgio skulptūra, pakelta ant neaukšto postamento – tokiu būdu A. Smetonos „nesudievinant“, bet užtikrinant jam tinkamą pagarbą ir kartu darniai įsiliejant į esamą istorinį vietos urbanistinį audinį.

2. Paminklinio objekto meninė idėja

Skulptūrai panaudotas vidutinio amžiaus A. Smetonos įvaizdis: jis vaizduojamas tarsi ką tik išėjęs iš pastato, akimirkai stabtelėjęs ir susimąstęs. Figūra pabrėžia charakteringą judesį, atspindi to laikmečio madą. A. Smetona čia vilkintis tipišką 3-ojo dešimtmečio kostiumą, su katiliuku ant galvos, vienoje rankoje laikantis sugniaužtas pirštines, kita ranka, už nugaros atremta į lazdelę – neatsiejamą to laikotarpio atributą.

3. Projektuojamos teritorijos urbanistinė idėja

Projektuojama teritorija yra labai jautri ir aktyviai eksploatuojama, todėl pasirinktas minimalios urbanistinės ir architektūrinės intervencijos principas. Šiuo metu aikštė, kurioje projektuojamas Smetonos paminklas, esanti prieš pastatą Gedimino g. 13 yra įrėmintą atraminėmis plačiomis sienutėmis – apželdintais gazonais, kurie sukuria uždaros teritorijos, namo kiemo įspūdį ir iš dalies atkartoja buvusio užstatymo plano kontūrą. Ši miesto dalis yra labai judri, aikštė sunkiai pastebima dėl ir taip didelio miesto architektūrinių detalių „triukšmo“, kuriame papildoma detalė – skulptūra – prapultų, todėl siūlome ją atverti panaikinant dalį gazono su atraminėmis sienutėmis (žr. genplaną) ir tokiu būdu suformuojant dar vieną „pauzę“ Gedimino prospekto išsklotinės ritme.

4. Projektuojamos teritorijos architektūrinė idėja

Kuriama aikštė paminklui Antanu Smetonai organizuojama prieš esamo pastato Gedimino pr. 13 frontoną, kurio ašyje link Jogailos g. stovėtų figūrinė, realistinė bronzinė, 2,40 m aukščio skulptūra Antanui Smetonai. Paminklo pjedestalas ribotą su gatvės užstatymo linija (žr. genplaną). Taip būtų papildomas architektūrinis ansamblis, kurio priešakyje priešais frontoną skulptūra pabrėžtų įėjimą ir suformuotų kamerinę aikštę.

5. Projektuojamos teritorijos sprendinių aprašymas

Išardžius esamą atraminę sienutę, suformuojamas aikštės nuolydis pagal esamą reljefą iš tokios pačios spalvos ir formato šviesiai pilko granito plytelių. Paminklo apatinė pjedestalo dalis būtų daroma iš šviesiai pilko granito blokų (spalva kaip aplinkos plytelių). Viršutinė altitudė atitiktų aikštės aukštį (žr. pjūvyje). Viršutinė pjedestalo dalis būtų formuojama iš raudono granito (spalva kaip atraminių sienelių - gazonų) blokų, kuri būtų 30 cm aukščio, subtiliai iškelianti bronzinę Antano Smetonos figūrą. Abipus skulptūros numatomos dvi suoliukų įrengimo vietos (panaudojami du esami suoliukai).

6. Paminklinio objekto medžiagiškumas

Paminklinė skulptūra atliejama iš bronzos. Pjedestalas ir pagrindas gaminamas iš natūralaus granito blokų. Pamatas liejamas iš betono. QR kodo gaminama iš nerūdijančio plieno. Brailio rašto plokštelė su paminklo pavadinimu liejama iš bronzos.

7. Projektuojamos teritorijos sprendinių medžiagiškumas

Natūralaus pilko granito plytelių danga, analogiška esamai.

8. Energiją taupančių sprendinių, atsinaujinančios energijos šaltinių taikymo, žaliųjų (tvaryjū) sprendinių panaudojimas (jeigu tokie sprendiniai numatomi)

Paminklo ir teritorijos sutvarkymo elementų gamybai naudojamos natūralios, netoksiškos ir ilgaamžės, draugiškos aplinkai medžiagos: bronzos, granitas, betonas ir t.t.

9. Paminklinio objekto konstrukcijų sprendimai

Bronzinė skulptūra jungiama su granitiniu postamentu nerūdijančio plieno ankeriais. Po raudono granito postamentu įrengiamas pilko granito blokų (8 vnt.) pagrindas, klojamas ant betoninio pamato.

10. Projektuojamos teritorijos konstrukcijų sprendimai

Išmontuotų atraminių sienelių ir gazono vietoje sutankinamas gruntas, įrengiami pagrindai ir įrengiama granito plytelių danga, analogiška esamai teritorijos dangai. Vakariniame projektuojamos teritorijos dalyje (genplane pažymėta žaliai) nuardoma ir atgal perklojama esama plytelių danga, prieš tai išlyginus pagrindą ir performuojant

nuolydžius. Defektuotos plytelės keičiamos naujomis. Šalia paminklo įrengiami du suoliukai, panaudojant esamus.

11. Paminklinio objekto inžineriniai sprendimai (jeigu tokie sprendimai numatomi)

Paminklo apšvietimui tamsiu paros metu naudojami esami gatvės šviestuvai. Skulptūra orientuota Pietų kryptimi, kas užtikrina optimalų natūralų apšvietimą fasadinei paminklo daliai dienos metu. Ant skulptūros postamento pritvirtinamas QR kodas, vedantis į „Wikipedia“ straipsnį apie A. Smetoną ir Brailio rašto plokštelė su paminklo pavadinimu.

12. Projektuojamos teritorijos inžineriniai sprendimai

Grindinyje šalia postamento įrengiamas elektros instaliacijos šulinys su elektros prisijungimo vieta renginiams organizuoti. Teritorijos apšvietimui naudojami esami gatvės šviestuvai.

13. Projektuojamos teritorijos bei projektuojamos teritorijos prieigų atitikimas universalaus dizaino principams

Formuojama aikštė atitinka universalaus dizaino principus, kadangi lengvai prieinama visų amžiaus grupių asmenims, žmonėms su judėjimo negalia. Formuojamos aikštės dangų nuolydžiai neviršija statybos techniniuose reglamentuose nustatytų normų.

14. Projektuojamos teritorijos ir paminklinio objekto rodikliai

Bendras projektuojamos teritorijos plotas: 530 m², statybos darbai numatomi 280 m² plote, teritorijos vakarinėje dalyje; rekonstruojamų kietų dangų plotas: 280 m² (iš jų ~75 m² įrengiama nauja šviesiai pilko granito plytelių danga, analogiška esamai); želdynų ir želdinių plotai: formuojant aikštę aplink paminklą demontuojamas gazonas (~35m²) su esamais želdiniais (krūmais). Visi teritorijoje esantys medžiai išsaugomi. Bronzinės skulptūros aukštis: 2,40 m (nuo pjedestalo); raudono granito pjedestalo matmenys: 0,77 m × 0,77 m × 0,3 m - 4 vnt.; pilko granitinio pagrindo bloką matmenys: 0,635 m × 1,27 m × 0,3 m. - 8 vnt.

15. Pilnos apimties projekto kaina su PVM

Bendra paminklinio objekto sukūrimo, pagaminimo ir sumontavimo, projektavimo ir kitų darbų kaina – **208 248 Eur** (du šimtai aštuoni tūkstančiai du šimtai keturiasdešimt aštuoni eurai) su PVM.

	Išlaidų aprašymas		Kaina, €		
			Statybos montavimo darbai	Įrenginiai	Kitos išlaidos
	I. Statybos sklypas (statybos sklypo įsigijimo išlaidos)				
	II. Statybos sklypo paruošimas (projektuojamos teritorijos sutvarkymo, esamų statinių, konstrukcijų, inžinerinių tinklų perkėlimo, griovimo, rekonstravimo išlaidos; naujų dangų įrengimo išlaidos, kompensacijos už želdynus ir kt.)				
			45000		45000
	Iš viso I - II		45000		45000
	III. Paminklo sukūrimas, gamyba ir įrengimas (statinio statybos ir įrengimo išlaidos)				
1	I etapas. Paminklo Antanui Smetonai detalizuoto modelio sukūrimas 1:5. Darbo modelio 1:1 gamyba: karkaso pagaminimas, lipdymas iš molio, gipso formų nuėmimas, modelių liejimas iš gipso, retušavimas gruntavimas, impregnavimas. Medžiagos, įrankiai, transportas, elektra ir kitos išlaidos.			59600	59 600
2	II etapas. Silikoninių formų nuėmimas nuo gipsinio modelio, vaškinčių formų gamyba, retušavimas, formavimas. Bronzos liejimas (prarasto vaško modelis) liejinių apdirbimas, virinimas, montavimas, retušavimas, patinavimas. Medžiagos, įrankiai, transportas, elektra ir kitos išlaidos.			39 800	39800
3	III etapas. Skulptūros granitinio postamento, granito blokų pagrindo ir pamatų įrengimas, skulptūros sumontavimas			33 000	33 000
	Iš viso III			132400	132400
	IV. Projektavimo ir inžinerinės paslaugos (projektinių pasiūlymų, techninio projekto, tvarkybos darbų projekto, darbo projekto parengimo paslaugos, projekto vykdymo priežiūros atlikimas archeologinių tyrimų kt. išlaidos)	9%			11916
	Iš viso IV				11916
	V. Kitos statinio išlaidos (statybos finansavimo, draudimo, garantijų, bandomosios produkcijos gamybos, techninio personalo apmokymo eksploatuoti ir kitos numatomos išlaidos)				
	Iš viso V				
	VI. Rezervas (statytojo (užsakovo) iš anksto nenumatytų išlaidų suma)				
	Užsakovo rezervai - 10,00%			18932	18932
	Iš viso VI			18932	18932
	Iš viso pagal I - VI skyrius:		45000	151332	208248